

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum I. Ex rescripto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

sunt, ea expressione non indigent. Naturâ autem inelle contractui censentur, quæ ex scientium, aut civili jure obligationes, actionesque constitutæ sunt.

Secundò. Colliges ex verbis Ulpiani, quòd non tantùm res propria, sed etiam aliena emptori bonâ fide ementi, sive alienam esse ignorant, validè vendi possit, adèd ut pretium emptionis verè acquiratur venditori, licèt vicissim mercis dominium non acquiratur emptori, sed loco ejus venditor obligabitur emptori de evictione, id est, si res vendita in judicio evicta fuerit, à persona tertia, dominum se ejus ostendente, aut eam sibi obligatam esse, tunc enim venditor pretium emptori restituere, & quantum ejus interest, rem evictam non esse præstare cogitur. Sicut latius explicavi *lib. 3. tra. 4. c. 17. n. 21.*

4 Notandum. In tribus casibus venditor non obligatur emptori de evictione rei venditæ. Primus est, si emptor, instituto contra se judicio, saltem post litem contestatam, non denuntiet id venditori, videlicet, ut causam defendat, quippe cum ipsius maximè intersit, atque ipse documenta juris ac tituli, si quæ pro ipso venditore sunt, melius nosse, & producere possit *L. emptor 1. & seq. cod. de evictionibus*. Quòd si verò per venditorem stet, quò minus ei denuntietur, nihilominus tenebitur *L. si idèd 11. in fine. & L. sequente §. sed eisi ff. de e-*

evictionibus. Alter casus: si contra emptorem sententia lata fuit propter contumaciam ejus, quia ad judicium non accessit, venditor non obligatur, ut hîc dicitur, & *in cit. L. si idèd*, ubi etiam ratio adjungitur, magis enim propter absentiam victus videtur emptor, quàm quòd malam causam habuit, idèd sibi imputare debet, dummodo contumacia fuerit causa, cur victus fuerit, quòd etiam in hoc casu præsumitur, sicuti *Gl. ibi admonet V. habuit*. Secus autem dicendum, si certum sit, etiam si præsens fuisset, quòd causam amisisset, aut amittere debuisset, quia constat, rem esse petitoris, seu vindicantis.

Tertius casus: si per injuriam judicis, seu injustam ejus sententiam res empta evicta fuit, *cit. L. emptor*. Ratio est, quia hæc evictio non venditori imputanda est, sed potius infortunio cuidam, quòd ipsemet emptor tanquam dominus rei, si à judice injustum damnum inferente, recuperare non possit, ferre debet, & non in alium, videlicet venditorem, rejicere. Alius casus habetur in *L. si dictum 56. ff. eodem*, si emptor ortâ controversiâ circa rem emptam voluntarium arbitrum, venditore non jubente, elegerit, isque contra emptorem pronuntiaverit, ubi *Gl. admonet V. feci*, idem eadem ratione dicendum esse, si emptor judicem extraneum, sive non suum, elegerit, jurisdictionem ejus prorogando.

TITULUS XVIII

DE LOCATO ET CONDUCTO.

CAPITULUM I.

Ex rescripto.

PARAPHRASIS.

Episcopus Portuensis Apostolicæ Sedis Legatus constitutionem fecit, quam postea Tusculanus Episcopus successor in legatione

Quandoquidem contractus locationis, & conductionis, cum venditione, & emptione familiaritatem gerit, & iisdem fermè juris regulis regitur, prout habetur in *L. 1. & 2. ff. locati & conducti*, & docui *lib. 3. tra. 4. c. 22. n. 1.* idèd Titulus iste præcedenti annectitur.

tionem confirmavit, seu renovavit, qua prohibebatur, ne quisquam ex Magistris seu Doctoribus, atque Scholaribus Bononiensibus, super conducendis domibus, in quibus Magistri, vel Scholares habitant, priusquam locationis tempus finitum sit, absque eorundem consensu cum hospite, seu patrono contrahat. Quam prohibitionem ab utroque Episcopo, sub poena excommunicationis ipso facto incurrendae promulgatam Clemens III. Papa ratam esse hic decernit, & Apostolicâ auctoritate confirmat, mandans Ordinario loci, ut dictam constitutionem ipse, & successores ejus coram Magistris, & Scholaribus singulis annis promulgando renovent.

SUMMARIUM.

1. De non conducendis domibus, in quibus Studiosi, vel Doctores habitant.
2. Obligatio sponte remissa cessat ei, qui remittit.

Notandum primum. Doctores, & Studiosi sub excommunicatione prohibentur conducere domos, in quibus alij Doctores, vel Studiosi habitant, priusquam locationis tempus finitum sit. Veruntamen, quia lex ista à Legato lata fuit, & à Pontifice confirmata duntaxat in ordine ad Universitatem Bononiensem, idè non videtur ad aliarum Universitatum Doctores & Scholares extendenda, idque indubitatè dici debet, quatenus est lex odiosa, ac poenalis, excommunicationem inferens. Sed & idè arbitrò dicendum, quatenus est dispositiva, prout Joann. And. hic & Imola sentiunt, licet alij pleriq; repugnent, partim quia causa ferendi hanc constitutionem non videtur fuisse favor publicus studiorum, ita, ut obidentitatem rationis extensioni locus esse debeat, sed speciales emulaciones, ac contentiones Bononiae inter Studiosos & Doctores exorta, occasionem dedisse, sicut ex integra Capituli lectione apparet, & annotavit Horatius Lucius de privilegijs scho-

larium privilegio 42. partim quia contentio hæc exorbitans est à jure communi, ut in *no cui 31. ood. de locato.* ubi dicitur, si de solo pacto speciali, post finitum tempus locationis rem alteri, cui dominus voluerit locari possit; ex quo inferunt Doctores, quòd talis locatio, seu conventio, fieri possit ante finitum tempus prioris locationis, ita tamen ut referatur ad tempus finitum locationis, atque antea effectum, & executionem non consequatur.

Notandum secundum. Si à Lege, aut à iudice obligatio, vel præceptum alicui impositum sit, in favorem alterius, sponte remittat, cessabit obligatio, ut si iudex sub excommunicationis poena mandavit Titio, ut debitum solvat Capite sponte condonante, ruit obligatio præcepti seu mandati. Ita sumitur ex *sexto cap. 7. absque consensu eorundem.* & notavit Abb. n. 7.

CAPITULUM II.

Vestra.

PARAPHRASIS.

Episcopi statutum fecerant, ut subditi Clerici, ac Religiosi, fructus decimarum ecclesijs non dent ad firmam, seu pro censu annuo locent alijs, quàm sacerdotibus. De hoc statuto questi sunt Abbas, & Conventus S. Petri, quibus Innoc. III. hic respondet, quòd, non obstantè Discepolani Episcopi contrario statuto, fructus decimarum liberè possint locare ipsorum quibus Ecclesie suæ conditionem meliorem efficiant, ita tamen, ut emulacioni locatio non extendatur ad secundum, vel alienationem.

SUMMARIUM.

1. Episcopus cum Capitulo nihil potest statuere, in præjudicium subjeclarum Ecclesiarum, nisi magna necessitas, eaque publica urgeat.